

**İMAR KANUNUNUN 38 İNCİ MADDESİNDE SAYILAN MÜHENDİSLER, MİMARLAR VE ŞEHİR
PLANCILARI DIŞINDA KALAN FEN ADAMLARININ YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLARI HAKKINDA
YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç

Madde 1 Bu Yönetmeliğin amacı, Kanunun 38 inci maddesinde sayılan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları dışında kalan fen adamlarının yetki, görev ve sorumluluklarını belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 Bu Yönetmelik, belediye ve mücavir alan sınırları ile bu sınırlar dışında görev yapacak 38 inci maddede sayılan mühendisler, mimarlar ve şehir plancıları dışında kalan fen adamlarını kapsar.

Dayanak

Madde 3 Bu Yönetmelik 3194 sayılı İmar Kanununun 44 üncü maddesinin II nci fıkrası gereğince düzenlenmiştir.

Tanım

Madde 4 Fen Adamları; Yapı, Elektrik Tesisatçılığı, Sıhhi Tesisat ve Isıtma, Makina, Yapı Ressamlığı, Harita Kadastro, Tapu Kadastro ve benzeri alanlarda mesleki ve teknik öğretim veren okullardan diploma ve kurs belgesi olarak yapıların mimari, statik ve tesisat planlarının, projelerinin, resim ve hesaplarının hazırlanması ve uygulanmasında ve halihazır harita ve kadastro işlerinde görev alan elemanlardır.

İKİNCİ BÖLÜM
Fen Adamlarının Gruplandırılması

Madde 5 Fen Adamları, kendi uzmanlık dallarında işgal etmek üzere alanlarında gördükleri mesleki ve teknik öğretim seviyelerine göre aşağıdaki sınıflara ayrılırlar:

I. Grup: Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde belirtilen alanlarda üç ve dört yıllık yüksek öğrenim görenler:

- a) Teknik Eğitim Fakültesi mezunları,
- b) Mülga, Teknik Öğretmen Okulu, Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu ve Yüksek Teknik Öğretmen Okulu mezunları,
- c) Mülga, Yüksek Tekniker Okulu mezunları,
- d) Yukarıda yazılı okullara muadil tahsil verdikleri Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca tesbit edilecek yurt içi ve dışı okullardan mezun olanlar.

II. Grup: Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde belirtilen alanlarda iki yıllık yüksek öğrenim görenler ile ortaokuldan sonra dört yıl mesleki ve teknik öğrenim görenler.

- a) Meslek Yüksek Okulu mezunları,
- b) Mülga, Tekniker Okulu mezunları,
- c) Mülga, İstanbul Teknik Okulunun Fen Memurluğu okulu mezunları,
- d) Teknik Lise mezunları,
- e) Mülga; Teknisyen Okulu mezunları,
- f) Mülga, Harita Ahzi Tersim Mektebi ve Harita Umum Müdürlüğü Harita Mektebinden mezun olanlar,
- g) Mülga, Yapı Kalfa Okulları ve Yapı Kalfası Sınıfı,
- h) Mülga, İstanbul Sanayi Mektebinin İnşaat Bölümü,
- i) Mülga, Fen Tatbikat Okulu İstihkam ve Demiryolu Bölümü,
- j) Yukarıda yazılı okullara muadil tahsil verdikleri Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca tesbit edilecek yurt içi ve dışı okullardan mezun olanlar.

III. Grup: Bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde belirtilen alanlarda ortaokuldan sonra iki ve üç yıl mesleki ve teknik öğrenim görenler.

- a) Yapı Meslek Lisesi ve Endüstri Meslek Lisesi mezunları,
- b) Mülga, Erkek Sanat Enstitüsü, Yapı Sanat Enstitüsü ve yapı Enstitüsü mezunları,
- c) Mülga, Erkek Sanat Okulu ve Yapı Sanat Okulu mezunları,
- d) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Tapu ve Kadastro Okulları mezunları,
- e) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Harita Genel Müdürlüğü ve Toprak ve İskan İşleri Genel Müdürlüğüne açılmış lise üstü bir yıllık harita veya kadastro mesleki tedrisatlı kurslarını bitirenler,
- f) Mülga, İnşaat Ustası Okulu mezunları,
- g) Mülga, Yapı Ustası Okulu mezunları,
- h) Çırak, Kalfa ve Ustalık Kanununa göre ustalık belgesi alanlar,
- i) Yukarıda yazılı okullara muadil tahsil verdikleri Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca tesbit edilecek yurt içi ve dışı okullardan mezun olanlar ile bunlara denk kursları bitirenler.

IV. GRUP: İlkokul mezunu olup, bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde belirtilen alanlarda mesleki ve teknik öğrenim veren kurslar veya ortaokulu bitirenler,

- a) Mülga, Yapı Sanat ve Erkek Sanat Ortaokulu mezunları,
- b) Çırak, Kalfa ve Ustalık Kanununa göre "Kalfalık" belgesi alanlar,
- c) Gece ve Gündüz Endüstri Pratik Sanat Okulunu bitirenler,
- d) Milli Eğitim Bakanlığının Sürveyan yetiştiren kurslarını bitirenler,
- e) Belediyelere Fen elemanı yetiştirilmek üzere Bayındırlık ve İmar ve İskan Bakanlıklarınca düzenlenen kursları bitirenler,
- f) Evvelce, Belediyelerce ve Bayındırlık Müdürlüklerince veya ilgili meslek teşekküllerince açılmış olan Yapı Kalfası Kurslarından mezun olup da iştirak şart ve esasları Milli Eğitim Bakanlığı ile İmar ve İskan Bakanlığınca müşterek tesbit edilmek suretiyle belirli bir tarihte, bir defaya mahsus olmak üzere açılan imtihanında başarı sağlayıp yukarıda bir grupta sözü geçen kurs mezunlarına verilen belgeyi alanlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Fen Adamlarının Yetki ve
Görevleri

İnşaat İşlerindeki Yetki ve Görevleri

Madde 6 Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi kapsamında girer. Fen adamlarının, kendi uzmanlık dallarında işgal etmek şartıyla, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamına giren inşaatlar hariç olmak üzere,

inşaat işlerindeki görev ve yetkileri aşağıda gösterilmiştir

I. Grup:

a) Mimari, Statik, plan proje, resim ve hesaplarının hazırlanması ve bunların uygulanması ile ilgili fenni mesuliyeti mühendis ve mimarlar tarafından deruhte edilen her türlü yapıların kendi uzmanlık dallarında iştigal etmek üzere tatbikatına yetkilidir.

b) Yapının bulunduğu yer, belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyece; belediye teşkilatı olmayan yerlerde ise, aynı il sınırları içerisindeki en yakın belediye ve mücavir alan sınırları içinde, yüklenileceği mesuliyeti deruhte edebilecek mesafede ilgili idarece ihtisas ve iştigal konularına göre, faaliyet icra eden serbest mimar ve mühendis bulunmadığı tevsik edildiği takdirde ve sürece her türlü yapıların;

1) Mimari, statik, plan proje, resim ve hesaplan ihtisas ve iştigal mevzularına göre mimar ve mühendisler tarafından tanzim edilmiş, bodrumları ile birlikte 5 katı ve bütün katların inşaat sahaları toplamı 1000 m²'yi geçmeyen 6 metreye kadar serbest açıklıkta (6 metre dahil) en çok 4 metre kat yüksekliğinde ve döşemeleri en çok metrekareye 500 kg. hareketli yüke mütehammil olan yapıların fenni mesuliyetini deruhte ederek tatbikatını yapmaya,

2) Bodrumları ile birlikte 3 katı ve bütün katların inşaat sahaları toplamı 300 m²'yi geçmeyen, 4 metreye kadar serbest açıklıkta (4 metre dahil) en çok 3 metre yüksekliğinde ve döşemeleri en çok metrekareye 250 kg. hareketli yüke mütehammil olan basit yağma plan, proje, resim ve hesaplarını yapmaya, yetkilidirler.

c) Mimari, statik ve her türlü plan, proje, resim ve hesaplarının hazırlanması ve bunların uygulanması ile ilgili fen mesuliyeti mühendis ve mimarlar tarafından deruhte edilen her türlü yapıların yapılmasında, öğrenim alanlarına göre, kontrol yardımcısı ve şantiye mühendis yardımcısı görevlerini deruhte etmeye yetkilidir.

II. Grup:

a) İlâve tadiller hariç her türlü yapıların tamirini yapmaya,

b) Her türlü yapıların sürveyanlık hizmetlerini görmeye,

c) Mimari, statik, plân - proje, resim ve hesapları ihtisas ve iştigal mevzularına göre mimar ve mühendisler tarafından tanzim ve fenni mesuliyetleri deruhte edilmiş, bodrumları ile birlikte 5 katı ve bütün katların inşaat sahaları toplamı 1000 m² 'yi geçmeyen 6 metreye kadar serbest açıklıkta (6 metre dahil) en çok 4 metre kat yüksekliğinde ve döşemeleri en çok metrekareye 500 kg. hareketli yüke mütehammil olanların tatbikatını yapmaya,

d) Yapının bulunduğu yer, belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyece; belediye teşkilatı olmayan yerlerde ise, aynı il sınırları içerisindeki en yakın belediye ve mücavir alan sınırları içinde, yüklenileceği mesuliyeti deruhte edebilecek mesafede ilgili idarece ihtisas ve iştigal konularına göre, faaliyet icra eden serbest mimar ve mühendis bulunmadığı tevsik edildiği takdirde ve sürece her türlü yapıların; bodrumları ile birlikte 3 katı ve bütün katların inşaat sahaları toplamı 300 metrekaresi geçmeyen, 4 metreye kadar serbest açıklıkta (4 metre dahil) en çok 3 metre kat yüksekliğinde ve döşemeleri en çok metrekareye 250 kg. hareketli yüke mütehammil olan basit yağma binaların, plan, proje, resim ve hesaplarını yapmaya, fenni mesuliyetini deruhte etmeye ve tatbikatını yapmaya,

e) Mimari, statik ve her türlü plan, proje, resim ve hesaplarının hazırlanması ve bunların uygulanması ile ilgili fenni mesuliyeti mühendis ve mimarlar tarafından deruhte edilen her türlü yapıların yapılmasında, öğrenim alanlarına göre, kontrol yardımcısı ve şantiye mühendis yardımcısı görevlerini deruhte etmeye, yetkilidirler.

III. Grup:

a) İlâve ve tadiller hariç her türlü yapıların tamirlerini yapmaya,

b) Her türlü yapıların sürveyanlık hizmetlerini görmeye,

c) Mimari, statik, plan-proje, resim ve hesaplan ihtisas ve iştigal mevzularına göre, mimar ve mühendisler tarafından tanzim ve fenni mesuliyeti deruhte edilmiş, yağma binalarda imar durumlarına göre bodrumları ile birlikte 3 kat ve bütün katların inşaat sahaları toplamı 300 m²'yi geçmeyen 4 metreye kadar serbest açıklıkta (4 metre dahil) en çok 3 metre kat yüksekliğinde ve döşemeleri en çok metrekareye 250 kg. hareketli yüke mütehammil olanların tatbikatına yetkilidirler.

IV. Grup:

Bu grupta dahil fen adamları her türlü yapıların sürveyanlık hizmetlerini görmeye yetkilidirler.

Sihhi Tesisat ve Isıtma İşlerindeki Yetki ve Görevleri

Maddde 7 Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi kapsamına giren fen adamlarının kendi uzmanlık dallarında iştigal etmek şartıyla sihhi tesisat ve ısıtma işlerindeki yetki ve görevleri şunlardır:

I. Grup:

a) Her türlü yapıların sihhi tesisat ve ısıtma sistemlerine ait tamiratını yapmaya,

b) Teshin, klima, sihhi tesisat, plan-proje, resim ve hesaplan ihtisas ve iştigal mevzularına göre mühendisler tarafından tanzim ve fenni mesuliyetleri deruhte edilmiş yapıların kalorifer, banyo, hela, mutfak tesisat tatbikatına,

c) Yapının bulunduğu yer, belediye ve mücavir alan sınırları içinde, belediyece, belediye teşkilatı olmayan yerlerde ise, aynı il sınırları içerisindeki en yakın belediye ve mücavir alan sınırları içinde, yüklenileceği mesuliyet deruhte edebilecek mesafede, ilgili idarece ihtisas ve iştigal konularına göre, faaliyet icra eden serbest mimar ve mühendis bulunmadığı tevsik edildiği takdirde ve sürece, bütün katların inşaat sahaları toplamı 1000 m²'yi ve hacmi 4000 m³'ü geçmeyen binaların kalorifer ve merkezi bir tesisata bağlı olmayan münferit, banyo, hela, mutfak, tesisat plan, proje, resim ve hesaplarını yapmaya, fenni mesuliyetini deruhte etmeye ve tatbikatına, yetkilidirler.

II. Grup: a) her türlü yapıların sihhi tesisat ve ısıtma sistemlerine ait tamiratını yapmaya,

b) Her türlü tesisatın sürveyanlık hizmetlerini görmeye,

c) Teshin, klima, sihhi tesisat plan-proje, resim ve hesaplan ihtisas ve iştigal mevzularına göre mühendisler tarafından tanzim ve fenni mesuliyeti deruhte edilmiş yapılardan bütün katlarının inşaat sahaları toplamı 1000 m²'yi ve hacmi 4000 m³'ü geçmeyenlerin kalorifer ve banyo, hela, mutfak, tesisat tatbikatına,

d) Yapının bulunduğu yer, belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyece; belediye teşkilatı olmayan yerlerde ise, aynı il sınırları içerisindeki en yakın belediye ve mücavir alan sınırları içinde, yüklenileceği mesuliyeti deruhte edebilecek mesafede, ilgili idarece ihtisas ve iştigal konularına göre, faaliyet icra eden serbest mimar ve mühendis bulunmadığı tevsik edildiği takdirde ve sürece; bütün katların inşaat sahaları toplamı 500 m²'yi ve hacmi 2000 m³'ü geçmeyen binaların kalorifer ve merkezi bir tesisata bağlı olmayan münferit banyo, hela, mutfak tesisat, plan-proje, resim ve hesaplarını yapmaya, fenni mesuliyetini deruhte etmeye ve tatbikatına, yetkilidirler.

III. Grup:

a) Her türlü yapıların tesisat ve ısıtma sistemlerine ait tamiratını yapmaya,

b) Her türlü tesisatın sürveyanlık hizmetlerini görmeye,

c) Teshin, klima, sihhi tesisat, proje, plan ve resimleri ihtisas ve iştigal mevzularına göre mühendisler tarafından tanzim ve fenni mesuliyetleri deruhte edilmiş binalardan, bütün katlarının inşaat sahaları toplamı 500 m²'yi ve hacmi 2000 m³'ü geçmeyenlerin kalorifer ve merkezi bir tesisata bağlı olmayan münferit, banyo, hela, mutfak tesisat tatbikatına, yetkilidirler.

IV. Grup:

Her türlü yapıların sihhi tesisat ve ısıtma tesislerinin sürveyanlık hizmetlerini görmeye yetkilidirler.

Elektrik Tesisatçılığı İşlerindeki Görev ve Yetkiler

Madde 8 Elektrik iç tesisatı yapacak olanlar, 8.8.1983 tarihli, 18129 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Elektrik Tesisatçıları Hakkında Yönetmelik" ve bunun değişikliklerine dair yürürlükte bulunan Yönetmelik hükümlerine tabidirler.

Harita Alım İşlerindeki Yetki ve Görevleri

Madde 9 Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi kapsamına giren fen adamlarının kendi uzmanlık dallarında iştigal etmek şartıyla harita alımı işlerindeki görev ve yetkileri şunlardır.

II. Grup:

Harita alımı yapılan yer, belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyelerce; belediye teşkilatı olmayan yerlerde ise, aynı ilin sınırları içerisindeki en yakın belediye ve mücavir alan sınırları içinde, yükleneceği mesuliyeti deruhte edebilecek mesafede, ilgili idarece ihtisas ve iştigal konularına göre faaliyet icra eden serbest mimar ve mühendis bulunmadığı tevsiik edildiği takdir ve sürece; nirengi ve nivelman noktaları tesisi, ölçü ve tafsilat alımı, arazi ve arsa düzenlemeleri uygulama işlerini yapmaya yetkilidirler.

III. Grup:

Fenni mesuliyetleri bir harita kadastro mühendisi tarafından deruhte edilmek şartıyla: ana nirengi ve ana nivelman hariç, nirengi ve nivelman noktaları tesisi ölçü ve tafsilat alımı, arazi ve arsa düzenlemesi uygulamaları işlerini yapmaya yetkilidirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Fen Adamlarının Sorumlulukları

Sorumluluk

Madde 10 İmar planları ile bunların tatbikat planlarını, halihazır haritaları, mimari, statik ve tesisat plan, proje ve resim, hesaplarını hazırlayan fen adamları, bunların bilcümle fenni hatalarından sorumludurlar.

İlgili idarelere karşı, ihtisas ve iştigal mevzularına göre imar planına halihazır yapı ve tesisat tatbikatındaki sürveyan işlerinin yapılması ve bunların mesuliyeti bu yönetmeliğin 6 ncı ve 7 nci maddelerinde yazılı fen adamlarınca deruhte edilmek üzere aldıkları işleri tasdikli imar planlarına ve tasdikli vaziyet planına, tatbikat projelerine, men'i kanun, tüzük, yönetmelik ve şartnamelere, fen ve sanat kaidelerine uygun olarak yaptırılmasından mükellef ve sorumludurlar.

İşbu sürveyanlık hizmetlerinden dolayı sorumluluklar, mal sahibi tarafından adı ilgili idareye bildirilecek sürveyana aittir. Bu vazifeyi kabul ettiğini sürveyanın da ilgili idareye bildirmesi şarttır.

İlgili idarelere karşı (ihtisas ve iştigal mevzularına göre) yapı, tesisat, harita ve bina aplikasyon işleri tatbikatını deruhte eden, bu yönetmeliğin 6 ncı, 7 nci ve 8 inci maddelerinde yazılı fen adamları, sürveyanlık hizmetleri dahil tatbikatını, tasdikli imar planına ve tasdikli vaziyet planına, projelerine, men'i kanun, tüzük, yönetmelik ve şartnamelere, fen ve sanat kaidelerine göre yaptırılmasından mükellef ve sorumludurlar.

Müeyyideler

Madde 11 Bu yönetmeliğin 6 ncı ve 7 inci maddelerinde belirtilen fen adamlarının 10 uncu maddede hükme bağlanan sorumlulukları yerine getirememeleri veya hatalı ve ihmalkar davranışları tesbit edildiğinde: a Birinci tesbitte kendisine yazılı ihtarında bulunulur. b İkinci tesbitte yazılı tevbiik verilir c Başka başka işlerin sorumluluğunu deruhte ettiği sırada da ola üçüncü tesbitte belgesi bir yıl süre ile askıya alınır. d Sorumlu olduğu işde kendi kusuru nedeniyle hasara, hatalı veya yanlış uygulamaya meydan vermesi halinde ilgili idare sınırları içinde bir yıl süre ile başka bir almasına izin verilmez. e Bu müeyyideler sicile işlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Madde 12 Bu yönetmelikte bahsedilen sürveyanlık hizmetleri, Bayındırlık İşleri Genel Şartnamesi ve Kontrol Yönetmeliğinde belirlenen esaslara göre yapılır.

Havagazi iç tesisatı yapacak olanlar 24 Mart 1953 gün ve 8367 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan, "Havagazi İç Tesisat Yönetmeliği ve Fenni Şartnamesi" hükümlerine tabidirler.

Sicil

Madde 13 Belediye ve mücavir alan sınırları içinde bu Yönetmelikte bahsi geçen hizmetlerde faaliyette bulunan veya bulunmak isteyen fen adamlarının sicilleri belediyelerin sicil bürolarınca tutulur ve bu sicillerin birer kopyaları her yıl sonunda o ilin Bayındırlık ve İskân Müdürlüklerine gönderilir. Belediye ve mücavir alan sınırları dışındaki yerlere görev yapacak fen adamlarının sicillerinin tutulması, o ilin Bayındırlık ve İskân Müdürlüklerine aittir. Sicil işleri yapılan, yapı ruhsatı alınmasından, bitimine (oturma izninin alınmasına) kadar geçecek süreyi, bu süre içindeki faaliyetlerin hepsini içine alır. Sicillerin tutulmasında yapılarıdaki teknik uygulama sorumlusunun sicille ilgili olarak bildireceği görüş ve kanaatları esas alınır.

Sürveyanlık hizmetleri ise, sürekli olup sürveyanlar asıl fenni sorumlunun tesbit edeceği vakitlerde iş başında bulunmak zorunda ve projeye, teknik şartnameye aykırı gördükleri hususları da deftere işlemek ve üst düzeydeki teknik sorumlulara iletmek zorundadırlar. Kötü sicil alan sürveyanlar 1 yıl süreyle sürveyanlık görevi yapmakta idaresince men edilebilirler.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 14 Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile 1.3.1960 tarih ve 10445 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "6785 sayılı Kanunun 14 üncü maddesine göre Fen Adamlarının Selahiyetleri ve Belediyelere Karşı Deruhte Edebilecekleri Fenni Mesuliyet Hudutları Hakkında Talimatname" ve değişiklikleri yürürlükten kalkar.

Geçici Madde Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce ilgili idareye karşı bu Yönetmelik dışında mesuliyet deruhte etmiş olan fen adamları, bu işlerin mesuliyetini işlerin ikmaline kadar devam ettirmeye yetkilidir.

Yürürlük

Madde 15 Bu Yönetmelik 3194 sayılı İmar Kanunu ile birlikte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 16 Bu yönetmelik hükümlerini Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı ile Bayındırlık ve İskân Bakanı yürütür.